

การใช้หนังสืออ้างอิงของนิสิตระดับปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นางสาวอุบล พันธคารา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974-582-238-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

019385 143807909

THE USE OF REFERENCE BOOKS OF CHULALONGKORN
UNIVERSITY UNDERGRADUATES

MISS UBOL PUNDARA

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Library Science

Graduate School

Chulalongkorn University

1993

ISBN 974-582-238-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การใช้หนังสืออ้างอิงของนิสิตระดับปริญญาตรี
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 โดย นางสาวอุบล พันธศาร่า
 ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์
 อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ชลิษาพร เหมะรัชตะ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
 ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

[Signature]
 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 (ศาสตราจารย์ ดร.กาวร วัชรากัญ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

[Signature]
 ประธานกรรมการ
 (ผู้เชี่ยวชาญศาสตราจารย์ ดร.นงลักษณ์ ไม้เหน้ายกิจ)

[Signature] *[Signature]*
 อาจารย์ที่ปรึกษา
 (รองศาสตราจารย์ชลิษาพร เหมะรัชตะ)

[Signature]
 กรรมการ
 (ผู้เชี่ยวชาญศาสตราจารย์สุพรรณิ วราทร)

[Signature] *[Signature]*
 กรรมการ
 (อาจารย์จินตารัตน์ เบอรพันธ์)

อุบล พันธดาราร : การใช้หนังสืออ้างอิงของนิสิตระดับปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
(THE USE OF REFERENCE BOOKS OF CHULALONGKORN UNIVERSITY
UNDERGRADUATES) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ชลชีพร เหมะรัชตะ, 235 หน้า.
ISBN 974-582-238-8

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบการใช้หนังสืออ้างอิงของนิสิตระดับปริญญาตรี
ในหอสมุดคณะ และหอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในด้านวัตถุประสงค์
ความถี่ ภาษา ประเภท ปริมาณ และปัญหาในการใช้หนังสืออ้างอิง

ผลการวิจัย พบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ใช้หนังสืออ้างอิงในหอสมุด
คณะ มากกว่าในหอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ เมื่อเปรียบเทียบการใช้หนังสืออ้างอิงของนิสิตใน
หอสมุดคณะ และหอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ ในด้านวัตถุประสงค์ ความถี่ ภาษา ประเภท และ
ปัญหาในการใช้หนังสืออ้างอิง โดยส่วนรวมแล้วพบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน คือ นิสิตส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์
ในการใช้หนังสืออ้างอิงเพื่อทำรายงาน/ภาคิพนธ์ มีความถี่ในการใช้หนังสืออ้างอิงไม่แน่นอน
นิสิตใช้หนังสืออ้างอิงภาษาไทย โดยใช้หนังสืออ้างอิงในปริมาณ 1-5 เล่ม มากที่สุด ปัญหาที่นิสิตประสบ
ในการใช้หนังสืออ้างอิง ทั้งในหอสมุดคณะและหอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ คือ ไม่มีหนังสืออ้างอิง
เล่มที่ต้องการใช้ ส่วนประเภทของหนังสืออ้างอิงที่นิสิตส่วนใหญ่ใช้พบว่า มีความแตกต่างกัน คือ ใน
หอสมุดคณะใช้พจนานุกรม ส่วนหอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการใช้นามานุกรม

ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์
สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
ปีการศึกษา 2535

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

c110481 MAJOR LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE
 KEY WORD: REFERENCE BOOKS / CHULALONGKORN UNIVERSITY / UNDERGRADUATES

UBOL PUNDARA : THE USE OF REFERENCE BOOKS OF CHULALONGKORN
 UNIVERSITY UNDERGRADUATES. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. CHALAI PORN
 HEMARAJATA. 235 pp. ISBN 974-582-238-8

This research aims at a comparative study of the use of reference books by undergraduates in the faculty libraries and the Central Library, the Academic Resource Center, Chulalongkorn University. The research examines the use of reference books in terms of objective, frequency, language, type, number of titles and problems in using reference books.

The results of this research showed that the majority of Chulalongkorn University undergraduates use reference books in the faculty libraries more than in the Central Library. In terms of objective, frequency, language, number of titles and problems in using reference books, the comparative study found no differences between the use of reference books by undergraduates in the faculty libraries and in the Central Library. The majority of undergraduates used reference books for their report writing and term papers. The frequency in using was uncertain. Thai reference books were used most, and the rate of use was about 1-5 copies. In terms of problems, it was found that, both in the faculty libraries and the Central Library, the undergraduates could not find the reference books they wanted. For the type of reference books used, there was a difference : the dictionary was used most in the faculty libraries whereas the directory was used most in the Central Library.

ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์ ลายมือชื่อนิติศ.....
 สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
 ปีการศึกษา 2535 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ รองศาสตราจารย์ ชลัษฏ์ เหมะรัชตะ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำปรึกษาและตรวจแก้ไข ถ้อยคำสำนวนด้วยความเอาใจใส่อย่างค้ำควดลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ และขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นงลักษณ์ ไม่น่ายกิจ ประธานกรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพรรณิ วราทร และอาจารย์จินตารัตน์ เบอรพันธ์ ที่กรุณาสอบและตรวจแก้ไข วิทยานิพนธ์นี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร.วิเชียร เกตุสิงห์ ผู้ให้คำแนะนำทางด้านสถิติ พร้อมทั้งขอขอบคุณ คุณสุรวงศ์ ศรีสุวัจจริย์ คุณอนงค์ คุปตระกูล รวมทั้งพี่ ๆ และเพื่อน ๆ ชาว c1 ทุกคนที่ได้ให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือในทุก ๆ อย่าง และขอขอบคุณ คุณสุภาภรณ์ ฤทธิ์แดง ที่ช่วยเหลือในการจัดพิมพ์วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จลงได้ด้วยดี

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณ พ่อและแม่ ผู้ซึ่งให้ความรัก ความห่วงใย ให้กำลังใจ และสนับสนุนการศึกษาของลูกเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

อุบล พันธุ์คารา

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ

บทที่

1 บทนำ.....	1
ความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
สมมติฐานของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
วิธีดำเนินการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
คำอธิบายศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	5
2 ปรัชญาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	6
ความหมายของหนังสืออ้างอิง.....	6
ความสำคัญของหนังสืออ้างอิงต่อนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย.....	7
ประเภทของหนังสืออ้างอิง.....	9
ประโยชน์ของหนังสืออ้างอิงแต่ละประเภท.....	14
การดำเนินงานเกี่ยวกับหนังสืออ้างอิงในห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	16
การดำเนินงานเกี่ยวกับหนังสืออ้างอิงในห้องสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ.....	17
การดำเนินงานเกี่ยวกับหนังสืออ้างอิงในห้องสมุด คณะอักษรศาสตร์.....	19
การดำเนินงานเกี่ยวกับหนังสืออ้างอิงในห้องสมุด คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์.....	20

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การดำเนินงานเกี่ยวกับหนังสืออ้างอิงในห้องสมุด คณะศิลปกรรมศาสตร์.....	21
การดำเนินงานเกี่ยวกับหนังสืออ้างอิงในห้องสมุด คณะพาณิชย์ศาสตร์และการบัญชี.....	22
การดำเนินงานเกี่ยวกับหนังสืออ้างอิงในห้องสมุด คณะรัฐศาสตร์.....	22
การดำเนินงานเกี่ยวกับหนังสืออ้างอิงในห้องสมุด คณะครุศาสตร์.....	23
การดำเนินงานเกี่ยวกับหนังสืออ้างอิงในห้องสมุด คณะนิเทศศาสตร์.....	24
การดำเนินงานเกี่ยวกับหนังสืออ้างอิงในห้องสมุด คณะเศรษฐศาสตร์.....	25
การดำเนินงานเกี่ยวกับหนังสืออ้างอิงในห้องสมุด คณะนิติศาสตร์.....	25
การดำเนินงานเกี่ยวกับหนังสืออ้างอิงในห้องสมุด คณะวิศวกรรมศาสตร์.....	26
การดำเนินงานเกี่ยวกับหนังสืออ้างอิงในห้องสมุด คณะวิทยาศาสตร์.....	27
การดำเนินงานเกี่ยวกับหนังสืออ้างอิงในห้องสมุด คณะแพทยศาสตร์.....	28
การดำเนินงานเกี่ยวกับหนังสืออ้างอิงในห้องสมุด คณะสัตวแพทยศาสตร์.....	29
การดำเนินงานเกี่ยวกับหนังสืออ้างอิงในห้องสมุด คณะทันตแพทยศาสตร์.....	30
การดำเนินงานเกี่ยวกับหนังสืออ้างอิงในห้องสมุด คณะเภสัชศาสตร์.....	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	34
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	43
การกำหนดขอบเขตและกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา.....	43
การศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์.....	46
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	46
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	151
สรุปผลการวิจัย.....	152

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
อภิปรายผล.....	171
ข้อเสนอแนะเพื่อดำเนินการปรับปรุงการให้บริการหนังสืออ้างอิง.....	179
เอกสารอ้างอิง.....	183
ภาคผนวก ก.	188
ภาคผนวก ข.	207
ประวัติผู้วิจัย.....	235

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	สรุปการดำเนินงานเกี่ยวกับหนังสืออ้างอิงของห้องสมุดใน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	32
ตารางที่ 2	จำนวนนิสิตระดับปริญญาตรีและขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามคณะ.....	45
ตารางที่ 3	วันที่แจกและเก็บแบบสอบถาม จำแนกตามคณะ.....	48
ตารางที่ 4	จำนวนนิสิตระดับปริญญาตรี จำแนกตามคณะ.....	52
ตารางที่ 5	จำนวนนิสิตระดับปริญญาตรี จำแนกตามชั้นปี.....	54
ตารางที่ 6	การใช้หนังสืออ้างอิงของนิสิต จำแนกตามห้องสมุดที่ใช้.....	56
ตารางที่ 7	สาเหตุการไม่ใช้หนังสืออ้างอิงในห้องสมุดคณะ.....	58
ตารางที่ 8	สาเหตุการไม่ใช้หนังสืออ้างอิงในหอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ.....	60
ตารางที่ 9	ห้องสมุดอื่น ๆ ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่นิสิตไปใช้หนังสืออ้างอิง.....	62
ตารางที่ 10	วัตถุประสงค์ในการใช้หนังสืออ้างอิงในห้องสมุดคณะและหอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ.....	65
ตารางที่ 11	วัตถุประสงค์ในการใช้หนังสืออ้างอิงในห้องสมุดคณะ จำแนกตามคณะ.....	67
ตารางที่ 12	วัตถุประสงค์ในการใช้หนังสืออ้างอิงในหอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จำแนกตามคณะ.....	70
ตารางที่ 13	ความถี่ในการใช้หนังสืออ้างอิงในห้องสมุดคณะและหอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ.....	73
ตารางที่ 14	ความถี่ในการใช้หนังสืออ้างอิงในห้องสมุดคณะ จำแนกตามคณะ.....	75
ตารางที่ 15	ความถี่ในการใช้หนังสืออ้างอิงในหอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จำแนกตามคณะ.....	77
ตารางที่ 16	ภาษาของหนังสืออ้างอิงที่ใช้ในห้องสมุดคณะและหอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ.....	80
ตารางที่ 17	ภาษาของหนังสืออ้างอิงที่ใช้ในห้องสมุดคณะ จำแนกตามคณะ.....	82

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 18	ภาษาของหนังสืออ้างอิงที่ใช้ในหอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จำแนกตามคณะ.....	84
ตารางที่ 19	ประเภทของหนังสืออ้างอิง 11 ประเภทใหญ่ที่ใช้และไม่ใช้ในห้องสมุดคณะ และหอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ ในช่วง 3 เดือนที่ศึกษา.....	86
ตารางที่ 20	ประเภทของหนังสืออ้างอิง 28 ประเภทย่อยที่ใช้และไม่ใช้ในห้องสมุดคณะ และหอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ ในช่วง 3 เดือนที่ศึกษา.....	88
ตารางที่ 21	ปริมาณของหนังสืออ้างอิงที่ใช้ในห้องสมุดคณะและหอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ ในช่วง 3 เดือนที่ศึกษา.....	92
ตารางที่ 22	ปัญหาการใช้หนังสืออ้างอิงในห้องสมุดคณะและหอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ.....	97
ตารางที่ 23	ปัญหาการใช้หนังสืออ้างอิงในห้องสมุดคณะ จำแนกตามคณะ.....	102
ตารางที่ 24	ปัญหาการใช้หนังสืออ้างอิงในหอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จำแนกตามคณะ.....	111
ตารางที่ 25	ปัญหาอื่น ๆ ที่ประสบในการใช้หนังสืออ้างอิงในห้องสมุดคณะ จำแนกตามคณะ.....	121
ตารางที่ 26	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการให้บริการหนังสืออ้างอิงในห้องสมุดคณะ จำแนกตามคณะ.....	128
ตารางที่ 27	ปัญหาอื่น ๆ ที่ประสบในการใช้หนังสืออ้างอิงในหอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จำแนกตามคณะ.....	138
ตารางที่ 28	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการให้บริการหนังสืออ้างอิงในหอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จำแนกตามคณะ.....	144